

Dr. Andrija Živković: Problem etičke kulture. Savremena pitanja. Svezak XXVI. Mostar 1927. Str. 88. Cijena Din 10.—.

Pisac je široj javnosti poznat sa svojeg niza članaka i predavanja o Vidovičevom etičkom pokretu. I najgorljiviji pristaša, pa i sam osnivač ovoga pokreta upoznaše u njemu i priznaše ga kao protivnika, s kojim treba računati, jer ne nastupa lično i frazerski, nego načelno i stvarno. Ovo, što nam dr. Živković pruža u novom svesku mostarskih Savremenih pitanja, nije možda zbirka njegovih rasijanih članaka i predavanja o etičkom pokretu Miljenka Vidovića. Tu nam on daje mnogo više. On želi da stvarno i objektivno prikaže izvore i osnovne ideje ovog pokreta, koji nije drugo, nego pokušaj razvijanja etičke kulture u našim stranama. Zato on najprije konstatuje modernu krizu etičkih vrednota, upire prstom na razarače etičkog osjećanja i skreće pažnju na vapaje za preporodom. Onda kratko crta bit, historijat i osnovne crte sistema etičkog pokreta i etičke kulture. Tako dobivene rezultate primjenjuje Vidovičevom etičkom pokretu i zaključuje, da će, kao drugdje, tako i u nas, taj areligiozni rad uroditi jedino etičkim i moralnim raspadom, a ne preporodom, jer bez religije nema etičkog preporoda. Polemike nema mnogo, a u koliko je neizbjježiva, prema cilju, što ga je pisac sebi preduzeo, više je to načelno razlaganje, uvijek mirno, stvarno i otmjeno. Zato i osjećaju branitelji Vidovičeva pokreta, da im je dr. Živković opasan protivnik, jer ih pobija razlozima, a ne mržnjom ili apriornim fanatizmom, priznavajući i u protivnika ono, što je dobro.

Kako se Vidovičev pokret u velike širi i zahvaća i najšire krugove, koji ne mogu da pravo razlikuju vanjsku formu zamamnih fraza od pogibeljne jezgre krivih načela, to je ova knjižica došla u pravi čas. Možda bi ova rasprava dra Živkovića bila još potpunija, da je kao ilustraciju uvrstio razvitak i mišljenje poznatog pedagoga Förstera. Njegov je otac bio prvi predsjednik etičkog društva u Njemačkoj (1892.), a on je sam bio prvi tajnik internacionalnog etičkog saveza (str. 45, 46). Već u svom djelu *Jugendlehre* (Berlin, 1917.) ima veliko poglavlje: *Religionslehre und etische Lehre* (str. 104—214). On je, već onda, bio daleko od toga, da otkloni svaku religiju, poput Vidovića. Förster nesamo da »osobito poštuje neiscrpive čudoredne snage kršćanstva« (Ibid. 104), nego on vidi »bitnu razliku između religijske i prirodne etike najjasnije prikazanu u nauci o milosti« (Ib. 148). Förster promatra milost samo s psihološke strane, ali ipak ističe: »Djelovanje religije, koje se ne može ničim zamijeniti ni nadomjestiti, stoji u tome, da tek ona bolji čovjekov »ja« zapravo probuđuje na život... Religija upravlja i dijeli savršeni doživljeni etički život: život je snažniji od svega mišljenja o životu... U tom je razlika između religijske i samo prirodne etike« (Ib. 150). Tako misli Förster već u »*Jugendlehre*«. A u »*Lebenskunde*« i naročito u kasnijim djelima: »*Christus und das menschliche Leben*« i »*Jugendseele*« jasno ističe, kako je jedina religija sposobna dati čovjeku snagu čudorednog života, kako je jedino kršćanstvo kadro preporoditi ljudski rod. Kako sve to lijepo ilustrira izvode dra Živkovića na pr. na str. 72. i 73.!

Na osnovu knjižice dra Živkovića može sebi svaki izobraženi čitalac stvoriti stvaran i određen sud o Vidovićevom nastojanju. A to je potrebno da se onda proširi i u šire krugove.

Ovom bih prigodom htio spomenuti, kako se mostarska franjevačka »Savremena pitanja« uz nešto dobre volje i više potpore lijepo mogu razviti u zbirku doista savremenih pitanja, kao što je zbirka »Der katholische Gedanke«, koju sam prikazao u prošlom svesku »Bogoslovne Smotre«.

Dr. Dragutin Kniewald.

L'evangile de l'eucharistie ou la vie de N. S. Jesus-Christ continue et reproduite au saint-sacrement de l'autel Conférences prêchées dans la cathédrale de Sens par Mons. Pischenot, Paris, P. Tecqui.

Djelo ima 3 odsjeka: 1. Vie proprement dite et oeuvres de Notre-Seigneur Jesus-Christ au Très Saint-Sacrement. 2. Enseignements de Notre-Seigneur Jesus-Christ au Très Saint-Sacrement. 3. Exemples et vertus de Notre-Seigneur Jesus-Christ au Très-Saint-Sacrement.

Auktor nam u prvom dijelu prikazuje skromni i javni život Spasiteljev, za tim njegov život u muc i trnji, te život slavni na nebesima. Orisavši ovaj Spasiteljev život prikazuje nam, kako se sav taj vanjski Spasiteljev život odrazuje u misteriju Presv. euharistije. U drugom dijelu prikazuje pisac, kako se u Euharistiji sadrže Kristovi govori i uopće njegova naučavanja, dok treći dio govori o krepostima, kojima nas euharistija uči. Pisac raščinja i izvodi svoje zaključke s puno duha, velikom gibivosti i teološkom erudicijom. U djelu je pohranjen prekrasan i preobilan materijal za duboke meditacije i stvarne euharistijske povijedi. Djelo je pisano veoma lagano i razumljivo, pak ga preporučujemo svima, kojima je barem donekle poznat francuski jezik. Dr. S. B.

Akademijin vijesnik.

Fuzija Staroslovenske Akademije u Krku, Leonova društva u Senju i Hrvatske Bogoslovne Akademije u Zagrebu.

Već od dulje vremena raspravljalo se o fuziji ovih triju društava. Kako je broj naših bogoslovnih radnika i tako malen, ono je uputno naše sile, ne u raznim društvima raspršiti, nego u jednom povezati. Konačno su se rečena društva sporazumjela, da se unutar HBA »Staroslovenska Akademija« u Krku i »Leonovo Društvo« u Senju organizuju kao zasebne sekcije s promicanjem onih ciljeva, što su ih i do sada vršili.

»Staroslovenska Akademija« stvorila je 4. svibnja 1927. zaključak o fuziji. Nadležni Ordinarijat potvrdio je taj zaključak. Odbor HBA u sjednicama od 12. svibnja i 24. lipnja formulirao je provedenje fuzije na ovaj način: